

Adelaidės Lietuvių

ŽINIŲ

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical

Nr. 12.

Adelaidė, 1960.XII.15.

I Metai

Adelaidės Apylinkės Valdyba
sveikina visus Adelaidės lietuvius
Šv. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ
proga ir linki visiems asmeniškoms
laimės bei geriausių 1961-ųjų metų.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

--- o o o ---

Adelaidės Lietuvių Sąjungos Valdyba yra
laiminga, galedama pirmą kartą per savo
leidinį sveikinti visus Sąjungos narius
ir visus Adelaidės lietuvius su mums vi-
siems brangiom Šv. KALĖDOM ir NAUJAISIAIS
METAIS, kartu linkėdama visiems gražaus
lietuviško sugyvenimo ir skaidrios lai-
mės asmeniniuose keliuose.

A. L. S-gos Valdyba

Naudodamosi metinių švenčių proga, "Adelaidės Lietuvių
Žinių" Redakcija ir Administracija linki visokeriopos lai-
mės savo bendradarbiams, ekspedicijos talkininkams ir mie-
liems skaitytojams.

Mūsų leidinys žengia tik pirmuosius savo žingsnius, ta-
čiau jeigu mieli adelaidiškiai ir ateityje jį taip nuošir-
džiai rems, jis tikrai pajėgs sustiprėti, kad pilnai paten-
kintų bendruomeninio gyvenimo jam statomus reikalavimus.

METINIS KULTūros FONDO SUSIRINKIMAS IR JO POPIETĖ

Š.m. gruodžio 4 d. tikrai gausus adelaidiškių būrys susirinko Lietuvių Namuose metiniam Klutūros Fondo susirinkimui ir Fondo organizuojamai kultūrinei popietei.

Ištisus metus ejęs KF pirmininko pareigas A. Maželis pradžioje apžvelgė Kultūros Fondo metinę veiklą.

Fondo iniciatyva, Moterų Sekcijai, Lietuvių Sąjungai ir Skautų Tuntui paremiant, bendruomenės reikalams buvo įgyta stereofoninė radiograma.

KF atstovavo bendruomenę tradicinėj Adelaidės gėlių šventėj. Gėlių paveikslui buvo parinktas didelio susidomejimo sukėlęs simbolinis Geležinio Vilko siluetas, prie kurio šventės dienomis budėjo ir paaiškinimus davė tautiniuose rūbuose žaviai atrodžiusi ponja Vitkūniene.

KF dalyvavo ir Pietų Australijos tautybių tautodailės parodoje, kur meniniam mūsų skyriaus sutvarkymui vadovavo ponja I. Pociene.

"Lituania" chorui reikšmingai padedant, KF surengė pagerbimo pobūvį adelaidiškių bičiulei Dorothy Oldham.

Be to, metų bėgyje dar buvo surengtas vienas balius, pelną skiriant radiogramos pirkimui, ir dvi kultūrinės popietės, kurioms daug padėjo ir Moterų Sekcija.

Po išdininkės I. Pocienes ir Apyl. Kontrolės Komisijos pranešimų, K. F. Valdyba (A. Maželis, I. Pociene, V. Ilgūnas, V. Ratkevičius ir Č. Zamoiskis) atsistatydino.

Į naują valdybą išrinkti G. Vasiliauskiene, V. Navakas, Pr. Matiukas, B. Straukas ir A. Vitkūnas. Kandidatai: B. Lapšienė ir Pulgis Andriušis.

Po susirinkimo sekusios kultūrinės popietės metu inž. V. Navakas papasakojo apie dabartinę Europą ir demonstravo gražias spalvotas nuotraukas iš Italijos, Vatikano, Šveicarijos, Prancūzijos ir Anglijos. Tų nuotraukų rinkinys tikrai vertas dėmesio ir jas su atitinkamais paaiškinimais vertėtų atinkamomis progomis parodyti mūsų jaunimui. Jomis galeėtų susidomėti ir Lituanistiniai Kursai. Visi tie jaunuoliai, kurie paliko Europą būdami vaikais, šiandien jos jau nebeprisimena ir apie ją neturi mažiausio supratimo. Naudojant inž. V. Navako nuotraukų rinkinį, jaunimui būtų galimai suteikti naudingų žinių apie Europą ir tuo praplešti jų akiratį. Tačiau kiekvienu atveju nuotraukoms reikalingi platesni komentarai.

MES IR GERIEJI MŪSŲ KAIMYNAI

Viena ar kita proga mes girdime minint Good Neighbour Council (Gerųjų Kaimynų Tarybos) vardą. Prie šių tarybų veikia patariamieji tautybių komitetai. Pietų Australijos tautybių komitete lietuvius atstovauja du žinomi adelaidiškieji visuomeninkai: L. Gerulaitis ir J. Jonavičius.

Kaip praktika rodo, P. Australijos Gerųjų Kaimynų Taryba ir jos patariamasis organas-tautybių komitetas veikia gana aktyviai ir svarsto tikrai idomius klausimus.

Nuo pat šių institucijų sudarymo mūsų vyravo ir tebevyrauja įsitikinimas, kad jie stengiasi tik mus nutautinti. Reikia pripažinti, kad austraii jas tam ir tesudarė. Tačiau, susidurdamos su ateiviais, šios tarybos pirmos neabejotinai įsitikino, kad dirbtinas ateivių nutautinimas, kaip ir tautybių grupių eliminavimas iš gyvenimo būtų labai žalingas pačiai Australijai, kuri negali didžiulotis nei savita kultūra, nei platesnio gyvenimo akiračiais. Tose tarybose pirmiausia ir kilo įsitikinimas, kad atskiros tautybių grupės, puoselėdamos savo kultūrą, demonstruodamos savo muziką, dainas ir papročius, gali labai praturtinti pačių australų dvasinį pasaulį.

Tie įsitikinimai privertė Gerųjų Kaimynų Tarybą Pietų Australijoje savo veiklą nukreipti į konkrečią paramą ateiviams. Ji taip pat rūpinasi, kad atskirose tautybių grupėse sutelktas dvasinis turtas pasiektų australų visuomenę. Ši taryba dabar rūpinasi, kad senesnio amžiaus ateiviai galėtų gauti pensiją ne po 20, bet po 10 išgyventų metų Australijoje. Ji taip pat daro žygių, kad pensininkams pensija nebūtų nutraukta, jei jie laikinai išvyksta į Europos kraštus (ligšiol pensija temokama vykstant į Angliją). Daromi ir konkretūs žygiai suprastinti procedūrą dėl nuolatines pašalpos tiems senesnio amžiaus ateiviams, kurie neturi teisės gauti senumo pensiją. Labai konkrečiu reikia laikyti ir užsimojimą parūpinti atitinkamus darbus tiems senesnio amžiaus asmenims, kurie gali ir nori dirbti.

Perėitais mokslo metais socialinių mokslų studentams Adelaidės universitete buvo skaitytos šešios paskaitos apie kitų kraštų papročius ir kultūrą. Fakulteto vadovybė šitoms paskaitoms buvo labai patenkinta ir tikimasi, kad jos netrukus bus padarytos privalomomis.

Nėra abejonės, kad Gerųjų Kaimynų Taryboms didelės įtakos turėjo ir turi patariamieji tautybių komitetai, ku-

15.XII.1960.

Adelaidės Lietuvių Žinios

4 psl.

rie įvairiausiomis progomis dėsto Gerųjų Kaimynų Tarybose esantiems australams atskirų tautybių aspiracijas. Galime būti tikri, kad tik tų patariamųjų komitetų dėka pasikeitė G.K. Tarybos galvosena. Mums džiugu pranešti, kad apie šios srities veiklą, kiek ji domins lietuvius, mūsų skaitytojus informuos aukščiau minėtas lietuvių atstovas p.L.Gerulaitis.

=====

KA GALI STUDENTAI NUVEIKTI TREMTYJE

Prieš trejus metus Aucklando universitete (N.Zelandijoje) buvo įsteigta tarptautinė studentų draugija, kurioje aktyviai dalyvauja ir lietuviai studentai. Draugija jau surengė visą eilę tautinių vakarų, kurių programa buvo skiriama atitinkamam kraštui ir jo žmonėms išryškinti.

Lietuvių ir latvių tautybiniai vakarai netik supanžindino sventimtaučius su šiais kraštais, bet ir pačią draugiją labai išpopuliarino. Lietuviai studentai, po savos tautinės programos parengė svečiams tautinių patiekalų vakarienę, kuri savo įvairumu ir gausumu ilgai buvo vadinama puota; jos ir po metų negalėjo pamiršti nei studentai, nei lektorai.

Be tautinių vakarų draugija rengia diskusijas, paskaitas, iškyklas ir savaitgalio stovyklas. Mieste rengiami draugijos koncertai jau duoda ir pelno, o laikraščiai ir radio stotys nepašykšti informacijų apie atskirų tautų pasirodymus koncertuose. Lietuvaitės tautiniais drabužiais dažnai puosia vietos laikraščių puslapius. Apie lietuvius girdima per radio ir t.t.

Gaunamas pajamas draugija naudoja kultūriniais tikslams. Už lietuviams tekusią pajamų dalį lietuviai studentai padovanojo Universiteto bibliotekai Teisučio Zikaro litografiją Figūros. Tai pačiai bibliotekai jie nupirko ir Henriko Šalkausko kūrinį - Derliaus Fragmentai Nr.2. Vyr. bibliotekininkas padovanotais kūriniais labai patenkintas ir atitinkamai informavo Universiteto Senatą.

Dabar jau galima pas mane gauti populiariausias ir pigiomis kainomis įvairias medžiagas siuntiniams į Lietuvą ir kitur. Medžiagos man pristatomos iš HANSA TRADING CO. sandėlių.

Siuntinius iki 22 svarų siunčiu tiesiai iš Adelaidės paštu. Siuntiniai iki 44 svarų siunčiami laivais. Maisto siuntiniai įsiekia Lietuvą per 4 savaites, jei užsakomi čia.

K. Počius, Hansa Trading Co. atstovas,
18 Torrens ave., Fullarton, tel. U-3626.

15.XII.1960.

Adelaidės Lietuvių Žinios

5 psl.

A K T U A L I J O S

Iš Lietuvos atvyko Jonas Gumbys

Po šešiolikos nesimatymo metų šiomis dienomis Adelaidėje susitiko Jonas Gumbys su savo žmona ir vaikais. Jis yra pirmas lietuvis, kuriam buvo leista vykti iš Lietuvos į Pietų Australiją po keturių sunkaus ir atkaklaus bandymo metų.

Pasikalbėjime su "A.L.Z." bendradarbiu, p.Gumbys pažymėjo, kad prieš du metus jis jau visai buvo nustojęs vilties pamatyti savuosius. Tada jis turėjo pasirašyti, kad Maskva nesutinka jo išleisti ir pataria atsikviesti žmoną. Tik Kruščiovui grįžus iš UNO sesijos, jis netikėtai gavo pranešimą, kad jo dokumentai tvarkoj ir jis gali išvykti. Visvien dar dvi savaites buvo išlaikytas Maskvoj, atrodo, be tikslo.

Politinių persekiojimų už praeitį, anot p.Gumbio, Lietuvoje jau nėra. Paskelbta amnestija buvusi ištesėta ir daug partizanų išvengė mirties. Visi lietuviai diena iš dienos laukia pūdeties pasikeitimo ir nenustoja vilties, kad nepriklausomybė bus atgauta. Jaunimas energingai siekia mokslo, nors baigusiems nėra atitinkamų vietų šiuo metu. Visa iš užsienio gaunama korespondencija cenzūruojama, tačiau gavejai kol kas nepersekiojami.

Prekių krautuvėse yra pakankamai, tačiau jos neįkandamos dėl brangumo, palyginus su uždarbiais. Uždarbiai svyruoja nuo 400 iki 1000 rublių, kai tuo tarpu geri užsieniniai batai kaštuoja 500 rublių. Kukli iš Australijos gauta kostiuminė medžiaga juodoj rinkoj parduodama už 1200 rublių.

Vietos stoka neleidžia plačiau apie tai kalbėti. Galimas daiktas, kad po Naujų Metų pavyks padaryt su p.Gumbiu viešą pasikalbėjimą Lietuvių Namuose.

+ - + - + - + - + - +

Mieli Lietuvos kempeliai

Globojant Kultūros Fondui, š.m. gruodžio 17 d. 5 v.p.p. Lietuvių Namuose atidaroma dailininko St.Neliubšio kūrinų paroda tema "Mieli Lietuvos kempeliai". Dailininkas šiai parodai išstato visą eilę Lietuvos peizažų.

Kaip mums teko patirti, dailininkas yra nusistatęs nesibranginti ir dėl to daugeliui bus proga išsigyti originalių kūrinių, vaizduojančių gimtuosius kempelius.

Paroda bus atidaryta visuomenei per visas Kalėdų atostogas iki pat Naujųjų Metų.

Atsilankyt bet kuria proga

15.XII.1960.

Adelaidės Lietuvių Žinios

6 psl.

SPORTAS ADELAIDĖJE

Krepšinis

Pirmoji vyrų nugalėjo YMCA rezultatu 74-44. Antroji vyrų laimėjo prieš Sturt santykiu 53-35. Mergaičių pirmoji gražioje kovoje pasiekė svarbų laimejimą, nugalėdama stiprią Torrens komandą (35-25).

Tinklinyje stipriai laikosi vyrų komanda, laimėjusi paskutines rungtynes prieš YMCA ir Eureka komandas. Mergaitės nugalėjo D. V. latvaičių komandą ir pralaimėjo ukrainiečių Lion.

Draugiškose rungtynėse, kurios vyko Lietuvių Namų sporto aikštelyje, vytingai krepšininkai nugalėjo latvių Venta (61-49) ir mergaitės sumušė australiškes (Crusaders) santykiu 23-13. Gerai žaisdami, mūsų vyrai laimėjo tinklinio rungtynes prieš pajėgią Lion komandą. Mergaitės, gražiai kovodamos, savo tinklinį pralaimėjo to paties vardo mergaičių komandai.

50 sportininkų į Sydneją

Į vienuoliktą sporto šventę Sydnejuje iš Adelaidės vyksta 50 sportininkų ir sportininkių. Mūsų klubas bus atstovaujamas visose sporto šakose, kokios tik bus žaidžiamos.

Visi į Sydneją vyksą sportininkai privalo š.m. gruodžio 18 d. 1 val. popiet tvarkingose uniformose susirinkti Lietuvių Namų sporto aikštelyje. Čia bus duotos paskutinės informacijos dėl kelionės ir tvarkos Sydnejuje. Susirinkimas labai svarbus ir neatvykusieji bus išbraukti iš vykstančiųjų sąrašo.

Krepšinio treniruotės prasidės sausio 15 d. įprastu laiku. Norintieji dabar pasitreniruoti, naudojami Lietuvių Namų sporto aikštelyje.

A. Kriščiūnas ir J. Abukevičius sportininę kelionę į Sydneją pakuoją po 5 svarus. Nuoširdus ačiū Valdybos ir sportininkų vardu. Išlaidos kelionei tikrai nemažos. Kiekviena parama brangi.

Visiems sportininkas, klubo nariams ir rėmėjams Adelaidės "Vyties" sporto klubo valdyba linki linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų..

VISIEM, KURIE PASILIEKA...

linksmas ir nuotaikingas Naujųjų Metų Balius įvyksta Wayville salėje gruodžio 31 d. vakare. Smulkiau apie šį balių informuojame kitoje vietoje.

Link sma ir nuotaikinga visiems pasilikusiems

SAVAITGALIO MOKYKLOS IŠKILMĖS

Tikrai gražia ir turininga programą Adelaidės Savaitgalio Mokykla š.m.guodžio 10 dieną baigė vienuoliktuosius savo mokslo metus. Visi 40 mokinių buvo įjungti į aktyvų dalyvavimą programoj, susidėjusioj iš 4 paveikslų pasakos "Pelenė (inscenizavo V. Neverauskas, pastatė J. Neverauskas-abu mokytojai), tautinių šokių ir eilėraščių bei dainų. Jaunimas tikrai maloniai nudžiugino gausiai susirinkusius tėvelius ir artimuosius. Jie vaidino, šoko, deklamavo tikrai laisvai ir jų lietuviškas žodis buvo be priekaištų. Reikia tikrai stebėtis, kiek daug ir gražaus mokytojai įdiegė mūsų priaugančiam jaunimui. Po pažymėjimų ir dovanų įteikimo, mokytojams buvo pareikšta vieša ir širdinga padėka, tačiau neišsakyta padėka glūdejo ir glūdi visų tėvų širdyse. Jie brangina mokyklos vedėjo V. Statnicko ir visų mokytojų giliai pasiaukojanti darbą, kartu tikedami, kad jie ir toliau garbingai ugdytų lietuvišką žodį ir lietuvišką dvasią priaugančioj Adelaidės lietuvių kartoje. Jie taip pat tikisi, kad be pagrindo nutrauktas tikybės destymas vienaip arba kitaip bus sutvarkytas nuo ateinančių mokslo metų pradžios.

= + = + = + = + =

TRADICINIS NAUJŲ METŲ BALIUS

įvyksta š.m. gruodžio 31 d. Centinial Hall, Wayville.

Ji kaip ir visuomet rengia Apylinkės Valdyba ir nuoširdžiai kviečia visus adelaidiškius jame atsilankyti.

Gros Č. Domeikos šokių kapela. Bufetas Moterų Sekcijos.

Pakvietimai (15 šilingų) gaunami pas apylinkės valdybos narius ir platintojus. Pas juos užsakomi ir staliukai.

Baliaus pradžia 7 val. 30 min.

Adelaidės Apylinkės Valdyba

Papiginti gerimai šventėms. Paskambinus St. Liaksui telefonu W-6335 (kiekvieną laiką) galima užsisakyti urmo kainomis populiarių Lietuvišką Krupniką, Slyvinę, Vyšninę, Stumbrinę (Zubrowka). Visi kiti alkoholiniai gerimai žymiai papigintom kainom. Vaisvandeniams 50% nuolaida. Didesni kiekiai pristatomi į namus be atskiro atlyginimo.

BENDROS KUČIOS

Kaip jau buvo pranešta, ALB Moterų Sekcija š.m. gruodžio 24 d. Lietuvių Namuose rengia bendras adelaidiškių Kučias.

Visi prasomi iš anksto užsiregistruoti pas p. Jonavičienę (tel. 46-2608), pas p. Visockienę (tel. 71-2866) ar pas kitas valdybos nares.

Mokestis: suaugusiems 10 šilingų, vaikams nuo 6 iki 15 metų - 5 šilingai, už vaikus iki 6 metų nereikia mokėti.

Visi kartu - kaip mieloj Lietuvoj!

TRADICINĖ KALĖDŲ EGLUTĖ

Įvykta trečią Kalėdų dieną Lietuvių Namuose. Pradžią 4 valandą popiet. Šią tiek jaunimo, tiek ir senimo pamegtą tradicinę Kalėdų Eglutę organizuoja Moterų Sekcija, kuri atsilankiusiems vaikučiams išdalins dovanėles, o su teveliais pasivaisins bendrose suneštinesėse vaisėse. Programą prie Eglutės atliks Savaitgalio Mokyklos mokiniai.

Tenelieka nė vieno vaikučio, kuris nepasidžiaugtų šia Eglute.

ALS VALDYBOS PIRMININKAS

išvyksta į Sydnejų dalyvauti Krašto Tarybos suvažiavime. Visais Sąjungos ir Lietuvių Namų reikalais, pirmininkui V. Ragainiui išvykus, kreiptis į Sąjungos vicepirmininką L. Garbaliuską, tel. FA-7346.

TALKOS SANDĖLIUI STATYTI

ALS Valdyba, pasinaudodama Kalėdų atostogomis, yra nutarusi statyti sandelį Lietuvių Namų kieme. Inž. Reisonas padarė atitinkamus planus. Kas tik gali, prašomi prie talkos prisijungti. Sandėlys jau pasidarė neišvengiama būtenybė.

"Adelaidės Lietuvių Žinių" prenumerta

Paskutiniam savo posėdy ALS Valdyba nutarė už "Adelaidės Lietuvių Žinias" ateinančiais metais imti po 12 šilingų prenumeratos. Tai yra pats minimumas, kuriuo bus bandoma dengti su laikraščio leidimu ir siuntinejimu susijusias išlaidas.

ALS Valdyba yra įsitikinusi, kad "Adelaidės Lietuvių Žinios" pilnai save pateisina, padedamos ne tik tarpusaviam susižinojimui, bet ir bendruomeninių reikalų gvildenimui.

REDAKCIJA:

21 Selby St., Grassmere, S.A.

LF 5945

ADMINISTRACIJA:

56 Edward St., Norwood, S.A.

31-2712